

УДК 347.941

М.О. ГЕТМАНЦЕВ, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПОРЯДКУ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ НА ОСНОВІ НОРМ РІЗНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА

Ключові слова: пред'явлення речових доказів, фактичний аспект пред'явлення речових доказів, інформативний аспект пред'явлення речових доказів, суб'єкти пред'явлення речових доказів

Усі сучасні процесуальні науки відзначають, що поняття «доказ» і «достовірне знання про факти» мають різні значення й використовуються судом не одночасно, а на різних етапах досягнення істини. У більшості процесах знання про факти спочатку треба отримати (зібрати фактичні дані), перевірити і, лише після цього використати як аргумент при побудові логічного висновку. Тим більше, що в залежності від характеру джерела, а точніше, від способу закріплення і збереження інформації, законом встановлюється порядок подання, дослідження й оцінки доказів. Суворе дотримання цього порядку є, за словами А.Г. Давтян, вимогою правомірності будь-якого судового процесу в усіх іноземних країнах, що здійснюється у чітко визначеній законодавством процесуальній формі [1, с.67].

До дослідження окресленої проблеми в різні часи підходили дослідники різних теоретичних та процесуальних наук, такі як: Т.М. Яблочков, який у роботі «Учебникъ русского гражданского судопроизводства» (1912 р.) окрему главу присвятив речовим доказам, класифікувавши їх на два види: речі у загальному розумінні та письмові акти; А.Г. Давтян, який в навчальному посібнику «Гражданский процесс зарубежных стран» присвятив питанням особливостей процедури дослідження

речових доказів в доктрині американського та французького цивільного процесу; М.К. Треушников, який приділив достатньо уваги висвітленню зовнішніх та змістовних характеристик речових доказів у цивільному судочинстві.; В.В. Молчанов, який в навчальному посібнику: «Основы теории доказательств в гражданском процессуальном праве» здійснив аналіз теорії доказової діяльності в цивільному процесуальному праві. Звідси, метою роботи є аналіз процедури пред'явлення речових доказів на основі норм різних процесуальних галузей права.

Таким чином, як і інші види доказів, речові докази набувають юридичної сили, і, відповідно, можуть використовуватися в якості судових тільки за умови дотримання встановленого законом процесуального порядку притягнення їх у процес і отримання відомостей про факти, що мають значення для справи.

Слід зауважити, що кримінально-процесуальне право на порядок частіше використовує речові докази у ході відправлення правосуддя, то й, природно, що основна термінологічна та теоретична база розроблена у цій галузі набагато краще, ніж у науці процесуального права. Зокрема, це питання вилучення, обліку та подання речових доказів (див. Інструкцію «Про порядок вилучення, обліку, зберігання і передачі речових доказів по кримінальним справам, цінностей та іншого майна органами попереднього слідства, дізнання і судами» від 27.08.2010 р. № 51/401/649/471/23/125; далі – Інструкція) [2]. Теоретики науки кримінально-процесу зазначають, що вимоги до збирання речових доказів регламентують: 1) загальний порядок провадження розслідування по справі (дотримання процедури і належного суб'єктного складу), 2) підстави і порядок провадження окремих слідчих та інших процесуальних дій, в ході яких можуть бути отримані предмети і документи з ознаками речових доказів, 3) порядок огляду, визнання предметів і документів речовими доказами і долучення їх до матеріалів справи [3, с.8].

При цьому, як стверджує П. Прилуцький, в кримінальному процесі контроль прокурора

за здійсненням заходів по вилученню та пред'явленню речових доказів є досить умовним і носить формальний характер. Введення результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальний процес суперечить принципу змагальності, оскільки ці докази є доказами обвинувачення, захист не наділений законодавцем повноваженнями щодо збирання аналогічних контрдоказів подібними методами. Відповідно кримінальний процес стає процесом асиметричним, говорити про його змагальність досить важко [4, с.108]. Продовжує ці міркування Н.А. Попова, яка відзначає, що визнання предмету речовим доказом відбувається не у момент винесення постанови про долучення до справи речового доказу, а на момент виявлення, огляду, або дослідження предмета. Саме в результаті оцінки отриманих при цьому даних з'ясовується, чи є певний предмет речовим доказом [5, с.10].

Проте, варто констатувати, що й в кримінальному процесі, де ці питання піддавалися більш ґрунтовному аналізу, і в цивільному процесі, де порівняно небагато праць, присвячених даній проблемі, всі вітчизняні теоретичні джерела досліджують процедуру подання речових доказів до суду однобічно (для порівняння: в Німеччині процес доказування складається з двох стадій: 1) подання доказів за допомогою певних засобів доказування, 2) збирання, дослідження та оцінка доказів) [1, с.60]. Зокрема, М.К. Треушніков вказує, що особа, яка пред'являє певний предмет в якості речового доказу, має повідомити, які важливі для справи обставини можуть бути встановлені цим доказом [6, с.171].

За загальним правилом, доказ, відповідно до Узагальнення Пленуму Верховного суду України «Про судову практику щодо вирішення питання про речові докази, передачу в дохід держави грошей, валюти, цінностей, іншого нажитого злочинним шляхом майна або такого, що було об'єктом злочинних дій» від 17.03.2010 р., має бути одержаний з дотриманням належної процедури, тобто згідно з вимогами закону щодо порядку проведення відповідної процесуальної дії та порядку фіксування

її ходу й результатів [7]. Дійсно, речові докази, що подаються мають бути супроводжені інформацією про час, місце і обставини вилучення в ході оперативно-розшукової діяльності предметів і документів, отримання відео і аудіо записів, кіно- і фотоматеріали, копій і відбитків, має бути проведено опис індивідуальних ознак вказаних предметів і документів [5, с.12].

Повертаючись до норм вітчизняного законодавства, очевидно, що дослідники цивільного процесуального права, як правило, зосереджуються на загальних фразах, що дослівно відтворюють законодавче положення ч.1 ст.131 ЦПК України, відповідно до якої сторони зобов'язані подати свої докази суду до, або під час попереднього судового засідання у справі, а якщо попереднє судове засідання у справі не проводиться, – до початку розгляду справи по суті. Вважаємо такий підхід до визначення окресленого питання не просто однобічним, але й таким, що свідомо ігнорує норми чинного цивільного процесуального законодавства України, які досить наглядно демонструють складний комплексний характер такої процесуальної дії, як пред'явлення речових доказів. Справа в тому, що подаючи до суду певний доказ особа, з одного боку, здійснює його, так би мовити, фізичне подання (шляхом безпосереднього представлення в залі судових засідань) і, водночас, з іншого боку, особа інформує учасників цивільного процесу (суд, відповідача, третю особу) про наявний в неї доказ на підтвердження своїх слів.

Так, згідно п.6) ч.2 ст.119 ЦПК України, позовна заява поряд з іншим повинна містити зазначення доказів, що підтверджують кожну обставину. Як бачимо позивач інформує суд про наявні у нього докази, в тому числі речові, ще не на стадії звернення до суду з позовними вимогами. Це саме стосується, як відповідача, так і інших учасників цивільного процесу. Зокрема, ч.1 ст.128 ЦПК України закріплює, що після одержання копій ухвали про відкриття провадження у справі і позовної заяви відповідач має право подати суду письмове заперечення проти позову із зазначенням доказів, що підтверджують його заперечення.

Інший приклад. Зустрічна позовна заява, відповідно до ч.1 ст.124 ЦПК України, яка подається з додержанням загальних правил пред'явлення позовів, повинна відповідати вимогам статей 119 і 120 ЦПК України, тобто відповідач також повинен інформувати суд про всі наявні у відповідача докази. Таке саме правило діє і по відношенню до позовної заяви, що подається третьою особою із самостійними вимогами, що впливає зі змісту ч.1 ст.125 ЦПК України.

Навіть п.14 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» від 12.06.2009 р. № 2 закріплює, що в ухвалі про відкриття провадження у справі повинна бути зазначена поряд з іншим пропозиція відповідачу здійснити посилання на докази, якими вони обґрунтовуються.

Як бачимо, одночасно відбувається подвійний процес подання речових доказів до суду, що складається з таких аспектів: фактичний аспект пред'явлення речових доказів, що полягає у безпосередньому фізичному поданні до суду предмета матеріального світу (речового доказу); інформативний аспект пред'явлення речових доказів, що полягає у зазначенні про наявний у особи речовий доказ у різних процесуальних документах (позовній заяві, зустрічному позові, заперечення проти позову, позові третьої особи, що заявляє самостійні вимоги щодо предмету спору тощо).

Варто зазначити, що обидві складові процесу подання речових доказів є рівнозначними, оскільки недотримання кожної з процедур призводить до настання негативних процесуальних наслідків. Насамперед, на попередньому судовому засіданні, якщо таке проводиться, суддя, згідно п.4) ч.6 ст.130 ЦПК України, зобов'язаний з'ясувати, які докази подані чи подаються на попередньому судовому засіданні кожною стороною для обґрунтування своїх доводів чи заперечень щодо невизнаних обставин, тобто перевіряє дотримання учасниками цивільного судочинства фактичного та інформативного порядків подання речових доказів.

Крім того, порушення фактичного порядку подання речових доказів призводить до таких негативних наслідків, як неприйняття речових доказів, за умови що сторона не доведе, що докази подано несвоєчасно з причин визнаних судом поважними (ч.2 ст.131 ЦПК України).

Водночас, недотримання інформативного порядку подання речових доказів задіює механізми залишення без руху позовної заяви (до ч.1 ст.121 ЦПК України), зустрічної позовної заяви (ч.2 ст.124 ЦПК України), позовної заяви третьої особи, що висуває самостійні вимоги щодо предмета спору (ч.1 ст.125 ЦПК України).

Поряд з цим необхідно, на наш погляд, виокремлювати процедуру подання речових доказів ще за одним критерієм – за реципієнтами речових доказів чи інформації про них. Зокрема, йдеться про те, що: фактичне подання речових доказів здійснюється, насамперед, до суду; інформативне подання речових доказів, можливе як до суду, так і до інших учасників цивільних процесуальних правовідносин (позивача, відповідача, третіх осіб).

Тим більше, що подібна практика досить поширена у Великобританії, де представлення доказів залежить від адресата та протікає у двох напрямках: подання доказів до суду і розкриття доказів перед протилежною стороною. В доктрині американського цивільного процесу, як відзначає А.Г. Давтян, також розрізняють наступні стадії процесу доказування: стадія обміну змагальними паперами між сторонами, стадія розкриття доказів, стадія дослідження доказів у суді першої інстанції [1, с.274–275].

Відповідно до п.48 Інструкції, співробітник канцелярії, працівник апарату суду, який приймає речові докази разом із справою, розписується у їх прийнятті в книзі обліку, розбірливо вказуючи свою посаду та прізвище, засвідчує підпис штампом відповідної установи. Всі речові докази реєструються в день надходження. Реєстрація речових доказів, долучених до справи судом, проводиться в день винесення постанови судді або ухвали суду.

При реєстрації речового доказу в суді йому дається номер (порядковий номер у журналі), де вказуються дата надходження, назва речового доказу, кількість, номер справи, до якої він приєднаний, прізвище, ім'я та по батькові обвинуваченого. Після реєстрації речового доказу на його упаковці вказується номер, за яким відповідну справу зареєстровано у суді, а також вказується номер речового доказу [2].

Не може залишитися поза нашою увагою певна неузгодженість положень чинного законодавства України. Зокрема йдеться про очевидну суперечливість положення ч.1 ст.121 ЦПК України (яка зазначає, що «відсутність вказівки на наявні у сторони докази призводить до залишення позовної заяви без руху») та абз.4 ч.7 Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» від 12.06.2009 р. № 2 (відповідно до якого «не допускається відмова у відкритті провадження у справі з мотивів відсутності доказів, оскільки подання доказів можливе на наступних стадіях цивільного процесу, тому суд не вправі через неподання доказів при пред'явленні позову залишати заяву без руху та повертати її заявнику»).

На наш погляд, нормою, що більше відповідає дійсному процесу відправлення правосуддя в цивільних справах, є положення Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» від 12.06.2009 р. № 2. Тим більше, що у світі поширені ще більш альтернативні і демократичні підходи до вирішення цього питання, а саме у Великобританії, попри те, що кожна стадія доказування пов'язана тільки з певним етапом процесу розгляду справи (наприклад, збирання і представлення доказів, як правило, здійснюється при підготовці справи до судового розгляду), проте англійське законодавство допускає також вчинення дій по збиранню та поданню доказів навіть до порушення цивільної справи [1, с.206].

Повертаючись до реалій вітчизняного правового поля, варто зауважити, що згідно правил законодавчої техніки, у випадку колізії статей різних нормативно-правових актів, перевагу має той з них, що наділений вищою юридичною силою, тобто в наведеному прикладі – ЦПК України. Проте правозастосовна практика вимагає приведення цих джерел у відповідність не лише один одному, але й доцільній правореалізації. Тому, на наше глибоке переконання, слід виправити дану ситуацію шляхом внесення відповідних змін до тексту ч.1 ст.121 ЦПК України, виклавши її в такій редакції: «Суддя, встановивши, що позовну заяву подано без додержання вимог, викладених у статтях 119 і 120 цього Кодексу, окрім п.6 ч.2 ст.119 ЦПК України, або не сплачено судовий збір, постановляє ухвалу, в якій зазначаються підстави залишення заяви без руху, про що повідомляє позивача і надає йому строк для усунення недоліків, який не може перевищувати п'яти днів з дня отримання позивачем ухвали.»

Що стосується суб'єктів подання речових доказів, то процесуальна наука і нормативно-правові акти одностайні у визначенні уповноважених осіб, які наділені правом і обов'язком представити до суду наявні у них речові докази по цивільній справі. Так, згідно ч.2 ст.60 ЦПК України, докази подаються сторонами та іншими особами, які беруть участь у справі. При цьому основоположне правило змагального процесу полягає, за словами М.К. Треушнікова, в тому, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається, – тим більше, що це правило стосується не лише безпосередньо сторін у справі (позивача і відповідача), але й інших осіб, які беруть участь у справі [6, с.170].

Проте різні процесуальні галузі права демонструють інші тенденції до визначення суб'єктного кола осіб, подання речових доказів якими на відповідній стадії судочинства буде належним і допустимим. Поряд з загальними фразами, що відтворюють послідовну позицію законодавця у процесі відправлення правосуддя з різних категорій справ (ст.92

КПК України, ст.71 КАС України тощо), найбільш наближеними до цивільного процесуального законодавства є положення, закріплені у Господарському процесуальному кодексі, а саме: докази подаються сторонами та іншими учасниками судового процесу (ч.2 ст.33 ГПК України). Розширюється коло вищевказаних суб'єктів в Кодексі адміністративного судочинства, відповідно до норм якого суб'єктом подання речових доказів, окрім сторін, є також орган державної влади чи посадова особа (ч.4 ст.71 КАС України) і навіть суд може збирати докази з власної ініціативи (ч.5 ст.71 КАС України).

Найбільш розгорнено та диференційовано до вирішення даного питання підходить кримінальне законодавство, в якому регламентовано, що збирання доказів здійснюється сторонами кримінального провадження і потерпілим (ч.1 ст.93 КПК України). Більше того вже згадана стаття досить детально регламентує окремі випадки, коли збирання та подання доказів (в тому числі речових) здійснює та чи інша сторона, а саме: сторона обвинувачення здійснює збирання доказів шляхом проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок, проведення інших процесуальних дій, передбачених кримінально-процесуальним законодавством (ч.2 ст.93 КПК України); сторона захисту, потерпілий здійснює збирання доказів шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити

подання суду належних і допустимих доказів (ч.3 ст.93 КПК України).

Крім того, збирання та подання речових доказів у кримінальному процесі, за словами І. Коваленко, шляхом проведення слідчих та інших дій здійснюють дізнавач, слідчий, прокурор [8, с.230].

Досить детально регламентує питання витребування речових доказів цивільне процесуальне законодавство, зокрема, у п.5) ч.6 ст.130 ЦПК України відзначається, що якщо спір не врегульовано на попередньому судовому засіданні, суд за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, вирішує питання про витребування доказів... або про судові доручення щодо збирання доказів.

Хоча по відношенню до речових доказів діють ті ж правила представлення та витребування, що і для решти судових доказів, на чому неодноразово наголошували теоретики процесуального права (наприклад, В. В. Молчанов [9, с.282; 7, с.282]), і нормативні джерела інших галузей права (ч.1-4 ст.137 ЦПК України, ч.2 ст.80 КАС України), проте витребування речових доказів у цивільному процесі має чимало своїх особливостей.

Ми погоджуємось з О.М. Гуєвим, який навів таку послідовність ознак процедури витребування речових доказів у судовому засіданні, що складається з наступних аспектів:

1) клопотати перед судом про витребування речових доказів може будь-яка особа, що бере участь у справі;

2) клопотати про витребування можна і від імені осіб, які беруть участь у справі, ті від будь-яких інших осіб (їх слід чітко перерахувати, тобто прізвища, імена та по батькові, місце проживання громадянина чи найменування та місце знаходження організації);

3) особа, яка заявляє клопотання про витребування речового доказу, має: описати цю річ, використовуючи при цьому загальноживану термінологію, назвати її особливості (якщо вони є), особливі властивості, які вимагають заходів безпеки при поводженні з нею тощо;

4) викласти обставини (фактичні, а не надумані), з яких випливає, що річ знаходиться у певного громадянина чи організації [10, с.119].

Попри здавалось би вичерпний характер наведеної послідовності, вважаємо, що вона залишатиметься неповною без доповнення її наступними елементами:

5) особа, яка заявляє клопотання про вилучення речового доказу повинна вказати, які обставини, що мають значення для розгляду та вирішення справи, можуть бути встановлені цим доказом.

6) вказати причини та обставини, які перешкоджають самостійному отриманню речі.

В результаті подання речових доказів одночасно відбувається складний комплексний процес, що має подвійну природу і складається з таких аспектів: 1) фактичний аспект пред'явлення речових доказів, що полягає у безпосередньому фізичному поданні до суду предмета матеріального світу (речового доказу); 2) інформативний аспект пред'явлення речових доказів, що полягає у зазначенні про наявний у особи речовий доказ у різних процесуальних документах (позовній заяві, зустрічному позові, запереченні проти позову, позові третьої особи, що заявляє самостійні вимоги щодо предмету спору тощо). При цьому, обидві складові процесу подання речових доказів є рівнозначними, оскільки недотримання кожної з процедур призводить до настання негативних процесуальних наслідків, передбачених ч.2 ст.131, ч.1 ст.121, ч.2 ст.124, ч.1 ст.125 ЦПК України.

Поряд з цим необхідно, на наш погляд, викремлювати процедуру подання речових доказів ще за одним критерієм – за реципієнтами речових доказів чи інформації про них. Зокрема, йдеться про те, що: 1) фактичне подання речових доказів здійснюється, насамперед, виключно до суду, 2) інформативне подання речових доказів, можливе як до суду, так і до інших учасників цивільних процесуальних правовідносин (позивача, відповідача, третіх осіб тощо).

Задля подолання колізії норм ч.1 ст.121 ЦПК України та абз.4 ч.7 Постанова Пленуму Вер-

ховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» від 12.06.2009 р. № 2, пропонуємо внести відповідні зміни до тексту ч.1 ст.121 ЦПК України, виклавши її в такій редакції: «Суддя, встановивши, що позовну заяву подано без додержання вимог, викладених у статтях 119 і 120 цього Кодексу, окрім п.6 ч.2 ст.119 ЦПК України, або не сплачено судовий збір, постановляє ухвалу, в якій зазначаються підстави залишення заяви без руху, про що повідомляє позивача і надає йому строк для усунення недоліків, який не може перевищувати п'яти днів з дня отримання позивачем ухвали».

ЛІТЕРАТУРА

1. Гражданский процесс зарубежных стран : учеб. пособие / под ред. д-ра юрид. наук А. Г. Давтян. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008 – 445 с.

2. Інструкція «Про порядок вилучення, обліку, зберігання і передачі речових доказів по кримінальним справам, цінностей та іншого майна органами попереднього слідства, дізнання і судами» : від 27.08.2010 р., № 51/401/649/471/23/125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10>.

3. Лопаткин Д. А. Вещественные доказательства (Процессуальные и криминалистические аспекты): дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09 / Лопаткин Дмитрий Андреевич. – Краснодар, 2003. – 193 с.

4. Прилуцький П. Проблема реалізації засобів доказування в кримінальному процесі України / Прилуцький П. // Право України. – 2008. – № 8. – С. 104–107.

5. Попова Н. А. Вещественные доказательства: собиране, представление и использование их в доказывании : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Попова Н. А. ; Саратовск. юрид. ин-т МВД РФ. – Саратов, 2007. – 18 с.

6. Гражданский процесс : учебник / под ред. М. К. Треушникова. – 2-е изд., перераб. и

доп. – М. : Издательский Дом Городец, 2007. – 784 с.

7. Узагальнення Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику щодо вирішення питання про речові докази, передачу в дохід держави грошей, валюти, цінностей, іншого нажитого злочинним шляхом майна або такого, що було об'єктом злочинних дій» : від 17.03.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=n_001700-10.

8. Коваленко І. Поняття і значення кримінально-процесуального доказування / Коваленко І. // Право України. – 2010. – № 12. – С. 230–236.

9. Молчанов В. В. Основы теории доказательств в гражданском процессуальном праве : учеб. пособие / Молчанов В. В. – М. : Зерцало-М, 2012. – 352 с.

10. Гуев А. Н. Постатейный комментарий к Гражданскому процессуальному кодексу РСФСР / Гуев А. Н. – М. : ИНФРА, 2000. – 789 с.

Гетманцев М. О. Порівняльний аналіз процесуального порядку пред'явлення речових доказів на основі норм різних процесуальних галузей права / М. О. Гетманцев // Форум права. – 2012. – № 4. – С. 212–218 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arhive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-4/12gmopgp.pdf>

Підкреслюється, що в результаті подання речових доказів одночасно відбувається складний комплексний процес, що має подвійну природу та складається з фактичного аспекту пред'явлення речових доказів, та інформативного аспекту пред'явлення речових доказів.

Гетманцев М.А. Сравнительный анализ процессуального порядка предъявления вещевых доказательств на основе норм разных процессуальных отраслей права

Подчеркивается, что в процессе предоставления вещественных доказательств одновременно происходит сложный комплексный процесс который имеет двойственную природу и состоит с фактического аспекта представления вещественных доказательств, и информативного аспекта предъявления вещественных доказательств.

Getmantcev M.A. The Relative Assaying of the Procedural Order of Assertion of Ware Evidences on the Basis of Norms of Miscellaneous Procedural Fields of the Right

It is underlined that as a result of presentation of material proofs simultaneously takes place difficult complex process that has double nature and consists of actual aspect of producing of material proofs, and informing aspect of producing of material proofs.